

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BECHUKOSAI • MAAMAR 4

אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו...

Voici les décrets, les ordonnances
et les enseignements

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/bechukosai/4/

1 אלה החוקים והמשפטים והתורות אשר נתן ה' בינו ובין בני ישראל. הנה לכאורה לא שייך לומר חוקים ומשפטים ותורות על הברכות וקללות הכתובים למעלה בפ' זו שאין בהם ציווי דבר חוק ומשפט.

«Tels sont les statuts, les ordonnances et les enseignements que Havaya a donnés entre Lui et les enfants d'Israël.» Or, à première vue, il ne convient pas de parler de «statuts, ordonnances et enseignements» à propos des bénédictions et des malédictions écrites plus haut dans cette paracha, puisqu'elles ne comportent aucun commandement relatif à une loi ou à une ordonnance.

2 וגם להבין מהו בינו ובין בני ישראל והל"ל [והוה ליה למימר] אל בני ישראל וכו'. אך הענין דהנה בפ' שלמעלה כתיב אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם

De même, [il faut] comprendre ce que signifie « entre Lui-même et les enfants d'Israël » ; il aurait dû être dit « aux enfants d'Israël », etc. Voici l'explication : dans la paracha précédente, il est écrit : « Si vous marchez dans Mes statuts, gardez Mes commandements et les accomplissez... »

אותם וג' בחי' אלו תלכו תשמרו ועשיתם אותם הם כנגד מחשבה דיבור ומעשה, בחקותי תלכו הוא ענין המחשבה בעיון והשגת גדולתו ית' שיש בה כמה מדרגות זו למעלה מזו

...et les accomplissez. Ces trois niveaux — « marchez », « gardez » et « les accomplissez » — correspondent à la pensée, à la parole et à l'action. « Si vous marchez dans Mes statuts » relève de la pensée, de la contemplation et de la compréhension de Sa grandeur, béni soit-Il, qui comporte de nombreux degrés, chacun supérieur au précédent ;

ולכן נק' בשם הליכה כמ"ש ילכו מחיל אל חיל והוא ענין מ"ש הליכות עולם לו פ"י שהולך ונעתק מזה העולם לו לבדו ליבטל אליו ליחודו ית' בהשגתו בגדולתו מדרגה אחר מדרגה

c'est pourquoi on l'appelle « marche », comme il est écrit : « Ils vont de force en force. » C'est aussi le sens de ce qui est écrit : « Les marches du monde sont à Lui » (halikhot olam lo) : l'homme avance et s'éloigne de ce monde vers Lui seul, afin de s'annuler devant Lui, dans Son unité, béni soit-Il, par la compréhension de Sa grandeur, degré après degré ;

וגם הליכות העולם עצמו לו שגם העולם עצמו הולך ומתעלה עם האדם ליחודו ית' מאחר שהאדם הוא בתוכו ונק' הליכות לשון רבים כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אל תקרי הליכות אלא הלכות.

et les marches du monde lui-même sont également « à Lui », car le monde lui-même aussi avance et s'élève avec l'homme vers Son unité, béni soit-Il, puisque l'homme se trouve en son sein. Le mot halikhot est au pluriel, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Ne lis pas halikhot (“marches”), mais halakhot (“lois”). »

3 וכמ"ש ועלמות אין מספר ודרשו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] אלו הלכות שלכן נקראו בשם הלכות שע"י העיון בהם להשיגו היטב על בוריו

Et comme il est écrit : « et des jeunes filles (alamos) sans nombre », et nos Sages, de mémoire bénie, ont interprété : « Ce sont les halakhot. » C'est pourquoi elles sont appelées halakhot : car, en les étudiant avec attention afin de les comprendre pleinement et avec précision,

זוכה האדם לילך ממדרגה למדרגה בהשגת גדולת א"ס ב"ה וקרבתו אם קרבת אלקים יחפץ באמת ויבקשנה ככסף כו' ויגעתי ומצאתי כו' ולאפוקי מי שאינו כו'.

L'homme mérite de passer d'un niveau à l'autre dans la connaissance de la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, et de sa proximité, s'il désire véritablement la proximité de D.ieu « et la recherche comme de l'argent », etc. ; « j'ai peiné et j'ai trouvé », etc. — ce qui exclut celui qui ne le fait pas, etc.

4 ואת מצותי תשמרו הוא ענין הדבור כמארז"ל [כמאמר רבתינו זכרונם לברכה] שמור זו משנה שהוא הדבור בד"ת [בדברי תורה] מלשון ושננתם לבניך. והענין כי אף מי שמוחו קטן להשיג בגדולת ה' ולילך בה ממדרגה למדרגה.

« Et vous observerez Mes commandements » désigne la parole, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « “Observez” : c'est la Michna », c'est-à-dire la parole dans les paroles de Torah, selon le sens de « et tu les enseigneras avec application (vechinantam) à tes enfants ». L'explication est la suivante : même celui dont l'esprit est trop limité pour saisir la grandeur de D.ieu et progresser en elle de niveau en niveau,

הנה אעפ"כ [אף על פי כן] יש בכל א' ואחד מישראל בחיי אלקות ודבר ה' השוכן בתוכו וכמ"ש ונתתי משכני בתוכם ופי' בזהר משכונא דילי והוא עד"מ כאדם שנותן משכון לחבירו שהמשכון אינו מרצונו הטוב כך כביכול

malgré tout, il y a en chaque Juif un niveau de divinité et la parole de D.ieu qui résident en lui, comme il est écrit : « Je placerai Mon Sanctuaire (michkani) au milieu de vous » ; le Zohar explique que cela signifie « Mon gage (machkona) ». C'est comparable à un homme qui remet un gage à son prochain : il ne le fait pas de son plein gré. De même, pour ainsi dire,

הנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] גלו לאדום שכינה עמהם פי' אף כי ידע אינש בנפשו איה מקומו שהוא בתחתית המדריגה בגלות אדום וישמעאל כו'

nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: « Ils furent exilés en Édom ; la Chekhina était avec eux. » Cela signifie que, même si un homme sait au fond de lui où il se trouve — au degré le plus bas, dans l'exil d'Édom et d'Ichmaël, etc. —,

שהם המה מדות הרעות תאוות וכעס ודומיהן מכל מקום לא יפול לבו בקרבו לאמר אבדה תקותי c'est-à-dire parmi les mauvais traits de caractère, les désirs, la colère et leurs semblables ; malgré tout, que son cœur ne défaille pas en lui, en disant: « Mon espoir est perdu. »

כי האמת אינו כן שאפילו בגלות שכינה עמהם הנותנת לו חיות אלקות אפי' [אפילו] בעודו עובר על Car la vérité n'est pas ainsi: même dans l'exil, la Chekhina est avec eux et lui donne une force vitale divine, même lorsqu'il transgresse

רצונו ית' שיוכל לקבוע במוחו ומחשבתו ענין אמונת אחדותו ית' האמיתי כי בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד וכולא קמיי [קמיה] כלא חשיב.

Sa volonté, béni soit-Il, afin qu'il puisse ancrer dans son esprit et sa pensée la foi en Son unité véritable, béni soit-Il: « dans les cieux au-dessus et sur la terre au-dessous, il n'y a rien d'autre », et « tout ce qui est devant Lui est considéré comme néant ».

5 וזהו אני ה' אלקיכם כי הוי' הוא כחיי היה הוה ויהי [ויהיה] ואני הוי' לא שניתי הוא יכול להיות שורה וקבוע במוחו להיות לנו בכחיי אלקיכם וכמ"ש במ"א.

Et voici [le sens de] « Je suis Havaya, votre D.ieu ». Car Havaya est le niveau de « qui était, qui est et qui sera », et « Moi, Havaya, Je n'ai pas changé » ; [pourtant,] Il peut demeurer et être fixé dans son esprit, afin d'être pour nous au niveau de « votre D.ieu » (Elokeikhem), comme cela est expliqué ailleurs.

אך צריך שתהיי [שתהיה] בחיי זו שמורה וקבועה בו בתוכו ממש שלא יהי' [יהיה] רק כמו שעומד Mais ce niveau doit être gardé et fixé en lui, véritablement en lui, afin qu'il ne soit pas seulement comme s'il se tenait

על שכלו מלמעלה ואינו נתאמת ונתפס בשכלו היטב כמ"ש ונתתי משכני בתוכם דייקא והשמירה לזה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שמור זו משנה שהוא הדיבור והשיג ון בד"ת [בדברי תורה]

au-dessus de son intellect, sans être confirmé ni bien saisi par celui-ci ; comme il est écrit : « Je placeraï Ma demeure au milieu de vous », précisément. Et la manière de la garder est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « “Garde” : c’est la Michna », c’est-à-dire la parole et la répétition (chinoun) des paroles de Torah ;

כי דבר ה' זו הלכה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] השונה הלכות שהוא רק בחי' שמירה להיות משתמר בקרבו מה שכבר ניתנה לו אף

car « “La parole de Havaya”, c’est la halakha », et comme l’ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Celui qui étudie (choneh) les halakhot. » Cela n’est que le niveau de la garde : que ce qui lui a déjà été donné soit préservé en lui ; même

שאינו יכול לילך ולהתעלות מעלה מעלה בהשגת גדולתו וקרבתו ית' מ"מ ע"י המשכת עולם הדבור בתוכו כמ"ש ותורתך בתוך מעי וכתוב ואשים דברי בפיו כו'

s’il ne peut avancer et s’élever toujours plus haut dans la compréhension de Sa grandeur et de Sa proximité avec Lui, béni soit-Il, néanmoins, en attirant en lui le monde de la parole, comme il est écrit : « Et Ta Torah est au-dedans de mes entrailles », et il est écrit : « J’ai mis Mes paroles dans ta bouche », etc.,

נתפס ונתאמת אצלו ענין אמונת אחדותו ית' באמת לאמיתו ולא בדמיונות שוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אין הגליות מתכנסות

la foi en Son unité, béni soit-Il, est saisie et confirmée en lui dans la vérité absolue, et non dans de vaines imaginations. Comme l’ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Les exils ne sont rassemblés

אלא בזכות המשניות שהוא בחי' הדבור בת"ת [בתלמוד תורה] שנאמר גם כי יתנו בגוים עתה אקבצם פי' שאע"פ [שאף על פי] שהם בבחי' גלות שכינה עמהם וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] על פסוק על מה אבדה הארץ על ביטול תורה

que par le mérite des Michnayot », qui représentent le niveau de la parole dans l’étude de la Torah, « comme il est dit : “Même s’ils étudient (yisnou) parmi les nations, maintenant Je les rassemblerai.” » Cela signifie que, bien qu’ils soient en exil, la Chekhina (Présence divine) est avec eux. Et c’est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit au sujet du verset : « Pourquoi le pays a-t-il été perdu ? » : « À cause de l’abandon de la Torah. »

כי ע"י ביטול תורה שהוא בחי' דבר ה' אבדה האמונה שהיא בחי' הארץ הדום רגלי שאינו נתפס במוחו אמונת יחודו ית'.

Car, par l'abandon de la Torah, qui est le niveau de «la parole de Havaya», «la foi est perdue», laquelle est le niveau de «la terre, escabeau de Mes pieds»: c'est-à-dire que la foi en Son unité, béni soit-Il, n'est pas saisie par son esprit.

6 ועשיתם אותם זה המעשה שהוא ענין המשכת אלהותו ית' מבחי' סוכ"ע ע"י המעשה כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] לא המדרש הוא העיקר אלא המעשה וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] גדול תלמוד שמביא לידי מעשה מכלל שהמעשה הוא עיקר התכלית

«Et vous les accomplirez»: cela désigne l'action, par laquelle la divinité de D.ieu, béni soit-Il, est attirée depuis le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), au moyen de l'action. Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie: «L'étude n'est pas l'essentiel, mais l'action»; et ils ont dit: «Grande est l'étude, car elle conduit à l'action», ce qui implique que l'action est le but essentiel.

והיינו כי א"א להמשיך גילוי אלהותו ית' מבחי' סוכ"ע ע"י שום השגה וכח המחשבה ודיבור דלית מחשבה תפיסא ביה כלל ואפילו השגות עליונים כו'

Cela signifie qu'il est impossible d'attirer la révélation de la divinité de D.ieu, béni soit-Il, depuis le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes par quelque compréhension que ce soit, ni par le pouvoir de la pensée ou de la parole, car «aucune pensée ne peut Le saisir, absolument», pas même la compréhension des êtres supérieurs, etc.,

רק ע"י בחי' המעשה וקיום המצות כענין לחכימא ברמיזא, והוא כמשל האדם שאינו יכול לדבר ולהסביר כל לבו לפני חבירו האיך יעשה רק ע"י שרומז לו בתנועה כל שהוא.

mais seulement par le niveau de l'action et par l'accomplissement des mitsvot, selon le principe de «au sage, un signe suffit». C'est comparable à une personne qui ne peut parler ni expliquer à son prochain tout ce qu'elle a dans le cœur, ni lui dire comment agir; elle ne peut le faire qu'en lui indiquant cela par un mouvement, si léger soit-il.

כך כביכול הנה באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] צריך להיות אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] יש מהן דתליא בעובדא וע"י מעשה המצות וקיומן נרמז ונמשך מלמעלה מעלה מאד וממקום גבוה יותר כעין רמז ולמשל

Ainsi également, pour ainsi dire : à un éveil d'en bas doit correspondre un éveil d'en haut ; certains de ces éveils dépendent de l'action. Par l'accomplissement des mitsvot, leur réalisation fait signe et attire d'en haut, depuis un lieu très élevé, depuis un lieu encore plus élevé, à la manière d'un signe. Par exemple,

כמו מעשה הצדקה שע"י שמשפיע חיות לזולתו רומז למעלה למקום מקור כל ההשפעות להשפיע חיים וחסד לכל העולמות.

l'acte de charité : en communiquant une force vitale à autrui, on fait signe en haut, vers le lieu qui est la source de tous les influx, afin de répandre la vie et la bonté sur tous les mondes.

7 וכן ענין כל המצות ואפילו מצות ת"ת [תלמוד תורה] שבדבור דעקימת שפתיו הוי מעשה. וז"ש [וזהו שכתוב] והיה מעשה הצדקה שלום

Il en va ainsi de toutes les mitsvot, même de la mitsva d'étude de la Torah, qui s'accomplit par la parole, car «le mouvement de ses lèvres est considéré comme un acte». C'est le sens de ce qui est écrit : «L'acte de charité sera la paix»,

כי ענין השלום הוא שמחבר שני הפכים ועושה שלום ביניהם, כך א"א לעולמות לקבל שפע וחיות מן הבורא ית' שהוא מובדל מהם מהקצה כו'

car la nature de la paix est d'unir deux opposés et de faire régner la paix entre eux. De même, il est impossible aux mondes de recevoir l'abondance et la force vitale du Créateur, béni soit-Il, qui est séparé d'eux à l'extrême, etc.,

כ"א בבחי' שלום, וזהו ונתתי שלום בארץ כי מלכותך מלכות כל עולמי [עולמים] וכלם הם בחי' ארץ לגבי הקב"ה.

si ce n'est par le niveau de la paix. C'est le sens de «Je donnerai la paix dans le pays» : car «Ton règne est le règne de tous les mondes», et tous sont, par rapport au Saint béni soit-Il, du niveau de la «terre».

וזהו לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום כי השלום הוא המחזיק ברכה והמשכות חיות אלקות בהתגלות למטה:

C'est le sens de : « Le Saint béni soit-Il n'a trouvé pour Israël aucun réceptacle contenant la bénédiction, si ce n'est la paix » : car c'est la paix qui contient la bénédiction et les effusions de force vitale divine lorsqu'elles se révèlent ici-bas.

8 ב וזהו ענין כל הברכות שבתורה כמו ד"מ [דרך משל] ואכלתם לחמכם לשובע פי' שיהיה בחי' שובע שמחות את פניך

2. Tel est le sens de toutes les bénédictions de la Torah. Ainsi, par exemple, « Vous mangerez votre pain à satiété » signifie qu'il y aura le niveau de « la satiété des joies en Ta présence »,

וכדכתיב עוז וחדוה במקומו והקללות הם על המסתירים ומונעים את האדם מעבודת ה' שהם החיצונים
comme il est écrit : « La force et la joie sont dans Son lieu. » Quant aux malédictions, elles visent ceux qui dissimulent et empêchent l'homme de servir D.ieu : les forces extérieures ;

כי ישראל מצד עצמם עלו במחשבה שאין שם שום הסתר פנים ורצונם לדבקה בו ליחודו ית' ומאמינים בני מאמינים ואין

car Israël, en lui-même, « s'est élevé dans la pensée », là où il n'y a absolument aucune dissimulation de la Face, et sa volonté est de s'attacher à Lui, à Son unité, béni soit-Il ; et Israël est « un peuple de croyants, fils de croyants ». Et aucune

שייך שום קללה ח"ו [חס ושלום] מצד עצמי [עצמה] ולעתיד יתהפכו כל הקללות לברכה רק הקללות הם להעביר רוח החיצונים והטומאה שנדבק בהם בהתערבם כו'.

malédiction, à D.ieu ne plaise, ne peut donc le toucher en lui-même. À l'ère future, toutes les malédictions seront transformées en bénédictions. Les malédictions ne servent qu'à chasser l'esprit des forces extérieures et l'impureté qui s'est attachée à Israël lorsqu'il s'est mêlé à elles, etc.

9 וז"ש [וזהו שכתוב] הכתוב ונתן ה' את כל האלות האלה על אויביך ועל שונאיך אשר רדפוך. וכמ"ש ונשא השעיר עליו את כל עונותם שהוא בחי' עשו איש שעיר

Et tel est [le sens de] ce que dit le verset : « Havaya fera venir toutes ces malédictions sur tes ennemis et sur ceux qui te haïssent, ceux qui t'ont poursuivi. » Et il est écrit : « Le bouc (sa'ir) portera sur lui toutes leurs fautes », ce qui correspond au niveau d'Ésaü, « un homme velu (sa'ir) ».

וזוהו פ"י ענין כל הקללות שהן ברכה באמת על ישראל מצד עצמם והקללה הגדולה שנאמרה במשנה תורה הגר אשר בקרבך וכ"י היא אינה רק על חיצוני הנדבקות בהם.

Telle est l'explication de toutes les malédictions : en vérité, elles sont une bénédiction pour Israël en tant que tel. Et la grande malédiction énoncée dans le Michné Torah [Deutéronome] — « L'étranger qui est au milieu de toi », etc. — ne vise que les forces extérieures qui s'attachent à Israël.

10 ופ"י הגר אשר בקרבך היא השכינה אשר ממנה באה האהבה מסותרת אשר בלב כאו"א [כל אחד ואחד]

מישראל אשר היא בבחי' גלות בתוך הגוף ונק' בשם גר

Et l'explication de « l'étranger qui est au milieu de toi » est qu'il s'agit de la Chekhina (la Présence divine), de laquelle provient l'amour caché qui se trouve dans le cœur de chacun et chacune d'Israël. Elle est en état d'exil à l'intérieur du corps et est appelée « étranger » (ger).

שהיא בארץ לא לו שהוא ניצוץ אלקות המחיה את נפשו וכמארו"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] גלו כו' שכינה עמהם יעלה עליך מעלה מעלה שיהא בבחי' עילוי רב ועצום

Car elle est « dans un pays qui n'est pas le sien » : c'est une étincelle de divinité qui donne vie à son âme. Comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Ils furent exilés, etc., la Chekhina est avec eux. » « S'élèvera au-dessus de toi, toujours plus haut » : elle sera dans un état d'élévation grande et puissante,

דהיינו שיעמיק במחשבתו גודל גדולתו עד אין חקר וכמ"ש אני הו"י אשר הוצאתיך מארץ מצרים וגו' פ"י שלא יהיה בבחי' מצרים וגבולים כ"א כמ"ש ואתהלכה ברחבה וגו'

c'est-à-dire qu'il approfondira sa pensée dans l'immensité de Sa grandeur, au point qu'elle soit insondable. Comme il est écrit : « Je suis Havaya, Qui t'ai fait sortir du pays d'Égypte (Mitsrayim) », etc. ; cela signifie qu'il ne sera pas dans un état d'étroitesse (metsarim) et de limites, mais plutôt, comme il est écrit : « Et je marcherai au large », etc.

שאז ואתה דהיינו מה שהוא אתה שהוא בחי' הגוף וחיצונים תרד מטה מטה וכן כל ענין הקללות הם על החיצוני [החיצונים] המונעים להעבירם ולהכריתם.

Alors « toi », c'est-à-dire ce qui constitue le « toi », soit le niveau du corps et des forces extérieures, « descendras toujours plus bas ». De même, toute la question des malédictions concerne les forces extérieures qui font obstacle : il s'agit de les écarter et de les retrancher.

11 ובזה יובן כוונת יצחק אע"ה [אבינו עליו השלום] שרצה לברך את עשו ולא את יעקב, כי הנה הברכות

Et par là, nous comprendrons l'intention de notre père Its'hak, que la paix soit sur lui, qui voulait bénir Essav et non Yaakov. Car les bénédictions,

וכן כל מצות התורה שהם המשכת גילוי אלהותו ית' למטה אינם אלא לאכפיה לסט"א [לסטרא אחרא] ולהכניעם תחת הקדושה

tout comme les mitsvot de la Torah, qui consistent à faire descendre ici-bas la révélation de Sa divinité, béni soit-Il, n'ont d'autre but que de soumettre la sitra a'hra (l'autre côté) et de l'humilier sous la sainteté.

ולכן לא ניתנה תורה עד אחר יצ"מ [יציאת מצרים] משא"כ בזמן האבות שהן הן המרכבה ובטלים ליחודו ית' לא היו צריכים להמשכת גילוי למטה

C'est pourquoi la Torah ne fut donnée qu'après la sortie d'Égypte. À l'époque des Patriarches, en revanche, qui « étaient eux-mêmes le char (merkava) » et étaient annulés devant Son unité, béni soit-Il, ils n'avaient pas besoin que la révélation soit attirée ici-bas.

לכן לא רצה יצחק לברך את יעקב כי הי' [היה] בבחי' מרכבה אך דעתו הי' [היה] לברך את עשו ולהכניעו ולקרבו אל הקדושה

C'est pourquoi Its'hak ne voulait pas bénir Yaakov, car celui-ci était au niveau du char. Son intention était plutôt de bénir Essav, de l'humilier et de le rapprocher de la sainteté.

ולכן אמר בברכותיו שהי' [שהיה] סבור שהוא עשוי עומד לפניו ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש.

C'est pourquoi, dans ses bénédictions, pensant qu'Essav se tenait devant lui, il dit : « Que D.ieu te donne de la rosée des cieux, de la graisse de la terre, ainsi qu'une abondance de céréales et de vin. »

מטל השמים זו תשב"כ [תורה שבכתב] ומשמני הארץ זו תשבע"פ [תורה שבעל פה] ורוב דגן אלו הלכות שהן לרוב מאד כמ"ש ויצבור יוסף בר הרבה מאד עד

« De la rosée des cieux » : cela désigne la Torah écrite ; « et de la graisse de la terre » : cela désigne la Torah orale ; « et une abondance de céréales » : cela désigne les halakhot, qui sont extrêmement nombreuses, comme il est écrit : « Yossef entassa du blé en très grande quantité, jusqu'à... »

כי חדל לספור וכמ"ש ועלמות אין מספר ודרשו רז"ל [רבתינו זכרונם לברכה] עלמות אלו הלכות ותירוש אלו רזין דאורייתא כמ"ש נכנס יין יצא סוד ורצה כל זה ליתן לעשו ולהכניע ולאכפיי [ולאכפייא] לסט"א [לסטרא אחרא].

« ...ce qu'il cessa de compter » ; et comme il est écrit : « et des jeunes filles (alamos) sans nombre », que nos Sages, de mémoire bénie, interprètent ainsi : « Alamos : ce sont les halakhot. » « Et du vin » : cela désigne les secrets de la Torah, comme il est dit : « Le vin entre, le secret sort. » Its'hak voulait donner tout cela à Essav, afin de l'humilier et de soumettre la sitra a'hra.

אך באמת לא הי' [היה] באפשרי להכניעו ולקרבו תחת הקדושה מחמת שהוא רע גמור וצריכים להעביר הסט"א [הסטרא אחרא] לגמרי ולהכריעה בכל הקללות

Mais, en vérité, il était impossible de l'humilier et de le rapprocher de la sainteté, car il est entièrement mauvais ; il faut éliminer complètement la sitra a'hra et la retrancher au moyen de toutes les malédictions.

רק הברכות ניתנו ליעקב ולהכניע הסט"א [הסטרא אחרא] שנתערב בזרעו כמ"ש ויתערבו כו' וכמ"ש ועשו אחיו בא מצידו אל תקרי מצידו

Seulement, les bénédictions furent données à Yaakov, et [elles servent] à soumettre la sitra a'hra qui s'était mêlée à sa descendance, comme il est écrit: « Ils se mêlèrent », etc. ; et comme il est écrit: « Et Essav, son frère, vint de sa chasse (mitseido) » : ne lis pas mitseido,

אלא מצדו שבעמידת האדם בתפלה ורוצה לידבק בקונו נופלים לו מחשבות זרות שלא ברצונו רק כאלו הן באים מן הצד מאליהן וממילא

mais mitsido, «de son côté»: lorsqu'un homme se tient en prière et désire s'attacher à son Créateur, des pensées étrangères lui viennent, sans qu'il le veuille, comme si elles venaient du côté, d'elles-mêmes et spontanément.

אך מ"מ הן הן מחשבותיו שחשב בהן ברצון שלא בשעת התפלה וכיוצא בהם אלא שבשעת התפלה הם נופלים לו שלא ברצונו

Néanmoins, ce sont bien ses propres pensées, auxquelles il a donné libre cours lorsqu'il ne priait pas, ou des pensées semblables ; seulement, au moment de la prière, elles lui viennent sans qu'il le veuille.

ולכן נק' מצדו שהן אינן בחי' אחוריים שהוא בחי' דבר שהוא בע"כ [בעל כרחך] לגמרי שהוא אינו חפץ בזה כלל ולא בחי' פנים

C'est pourquoi elles sont dites «de son côté»: elles ne relèvent pas du niveau du dos (a'horaïm), qui désigne quelque chose qui est entièrement contre la volonté d'une personne, qu'elle ne désire absolument pas; elles ne relèvent pas non plus du niveau du visage (panim),

שהוא רצון וחפץ גמור ונופל לו בשעת התפלה מפני שרוצה לעלות לדבקה בו ממילא הם נמשכים אחריו כמשל אדם הלובש בגד ארוך ונגרר בטיט וחומר

qui représente une volonté et un désir complets. Elles lui viennent au moment de la prière parce qu'il veut s'élever et s'attacher à Lui; d'elles-mêmes, elles sont entraînées à sa suite, à l'image d'un homme portant un vêtement long qui traîne dans la boue et l'argile;

וכשרוצה לעלות בסולם גם הבגד עם החומר וטיט עולה עמו וכדי להכניע את הרע בחי' עשו ולהשפילו אמר ליצחק אביו שהיה בחי' מרכבה להקב"ה קום נא שבה וכו'

et lorsqu'il veut monter à une échelle, le vêtement monte lui aussi avec l'argile et la boue. Afin de soumettre le mal, le niveau d'Essav, et de l'abaisser, [Yaakov] dit à son père Yits'hak, qui était un char pour le Saint béni soit-Il: «Lève-toi, je te prie, assieds-toi», etc.

כי א"א להמשיך הברכות שהוא גילוי אלקות בעוד שהרע בתקפו וגבורתו כי לא יגורך רע כתיב ועמ"ש בזה בביאור ע"פ במדבר סיני.

Car il est impossible d'attirer les bénédictions, qui sont une révélation de la divinité, tant que le mal est dans toute sa force et sa puissance, car il est écrit: «Le mal ne séjournera pas auprès de Toi.» Voyez aussi ce qui est écrit à ce sujet dans l'explication du verset «Dans le désert du Sinaï».

12 והעצה לזה קום נא וגוי' ע"ד מ"ש כי גאה גאה ותרגמו ארי אתגאי על גותניא ופי' שמתרומם ומתנשא עליהם ועי"ז מתרחק מהם ומסלק חיותו מהם ואין להם יניקה וחיות ממנו

Et le remède à cela est: «Lève-toi, je te prie», etc., selon le sens de ce qui est écrit: «Car Il s'est élevé, Il s'est élevé», que le Targoum rend par: «Car Il s'est élevé au-dessus des orgueilleux.» Cela signifie qu'Il s'élève et se dresse au-dessus d'eux; par là, Il s'en éloigne et retire d'eux Sa force vitale, de sorte qu'ils ne reçoivent de Lui ni nourriture ni force vitale.

וכן הוא למטה בעבודת האדם דהיינו להעמיק דעתו ומחשבתו בגדולת ה' איך הוא ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע וכולא קמיה כלא

Il en va de même ici-bas, dans le service divin de l'homme : il s'agit d'approfondir son esprit et sa pensée dans la grandeur de D.ieu : comment Il remplit tous les mondes (memalé kol almin) et entoure tous les mondes (sovev kol almin), et comment «tout, devant Lui, est considéré comme

חשיב ולגדולתו אין חקר וממילא אין להחיצונים יניקה כ"כ [כל כך] וממילא נופלים כל המונעים שהן המדות רעות ומחשבות זרות כי ישראל מצד עצמם עלו במחשבה כו'

rien», et «Sa grandeur est insondable». Il s'ensuit que les forces extérieures ne reçoivent plus autant de nourriture ; dès lors, tous les obstacles tombent : les mauvais traits de caractère et les pensées étrangères. Car Israël, dans son essence, «s'est élevé dans la pensée», etc.

ולכן אמר אח"כ שבה דהיינו לישראל עצמן בישיבה שהוא ירידה והמשכת גילוי למטה להיות לו דירה בתחתונים וכמ"ש וישב ה' מלך לעולם למשל

C'est pourquoi il dit ensuite : «Assieds-toi» ; autrement dit, auprès d'Israël eux-mêmes, sous la forme d'une assise, qui est une descente et un déversement de la révélation ici-bas, afin qu'Il ait une demeure dans les mondes inférieurs. Ainsi qu'il est écrit : «Et Havaya siège en Roi pour toujours.» À titre d'analogie,

כמו האדם היושב שמרכין א"ע [את עצמו] למטה ואכלה מצידי שכל ענין דבור ומעשה התורה והמצות הם בחי' ציד שנצודים ניצוצות שהיו בגוף ונפש החיונית ונתהפכו לקדושה ובחי' האכילה הוא ע"ד ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים כו'

comme un homme qui s'assied et s'incline vers le bas. «Mange de mon gibier» : l'ensemble de la parole et de l'action de la Torah et des mitsvot relève de la chasse (tsayid), par laquelle les étincelles qui se trouvaient dans le corps et dans l'âme vitale sont capturées et transformées en sainteté. Quant à l'aspect de la consommation, il correspond à l'enseignement : «Israël nourrit leur Père dans les Cieux», etc.

בעבור תברכני נפשך הוא בחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] וחיות כל העולמות הנמשכת מחיי החיים א"ס ב"ה ומלוכשת ומוסתר ומתעלמת בהם להחיותם בנפש המסותרת בגוף והברכה הוא יציאתה מהעלם

«Afin que ton âme me bénisse» : il s'agit du niveau de la dimension intérieure (pnimiyout) et de la force vitale de tous les mondes, qui émane de la Vie de toute vie, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il. Elle est revêtue en eux, cachée et dissimulée, afin de leur donner la vie, comme l'âme cachée dans le corps. La bénédiction est sa sortie de la dissimulation

והסתר האור אל הגילוי וההשגה להיות נגלה כבוד ה' ויחודו אל ישראל במחשבתם ושכלם ומוחם בעוה"ז ובכל העולם לעתיד כמ"ש במ"א ויהי' [ויהיה] בבחי' ברכה והמשכה בעוה"ז בהתגלות למטה.

et le passage de la dissimulation de la lumière à sa révélation et à sa compréhension, afin que la gloire de D.ieu et Son unité se révèlent à Israël dans leur pensée, leur intellect et leur esprit en ce monde, et au monde entier dans les Temps futurs, comme cela est expliqué ailleurs. Elle prendra la forme d'une bénédiction et d'un déversement en ce monde, dans une révélation ici-bas.

13 וז"ש [וזהו שכתוב] אלה החוקים והמשפטים והתורות על הברכות וקללות שהן הם גילוי אלהותו ית' למטה לבחי' ישראל והעברת וביטול המסתירים ומונעים אותם מעבודתם שהן המה נמשכים מבחי' מ"ע [מצות עשה] ול"ת [ולא תעשה] ודוגמתם ממש

Et c'est là [le sens de] ce qui est écrit : « Voici les statuts, les ordonnances et les enseignements », au sujet des bénédictions et des malédictions : elles sont la révélation de Sa divinité, béni soit-Il, ici-bas, au niveau d'Israël, ainsi que l'élimination et l'abolition de ce qui Le dissimule et les entrave dans leur service ; et elles procèdent du niveau des commandements positifs et des interdictions, auxquels elles sont véritablement semblables,

רק שהם בינו לבין בני ישראל מחמת שהקללות הן אחר שיש מסך מבדיל ועונותיכם מבדילים וכבר עבר על הל"ת [הלא תעשה] וכיוצא

si ce n'est qu'elles sont « entre Lui et les enfants d'Israël », car les malédictions surviennent une fois qu'un écran séparateur existe déjà, comme dans « vos fautes séparent », et que l'on a déjà transgressé l'interdiction, et ainsi de suite ;

ולכן צריך להכריתו ולהעבירו משא"כ שס"ה ל"ת [לא תעשה] הם שמירה מן החיצונים שלא ינקו ולא יהיה מסך מבדיל כלל ולכן כתיב בינו ובין בניי [בני ישראל] ולא אל בניי [בני ישראל]:

il faut donc le retrancher et l'éliminer. En revanche, les 365 interdictions protègent contre les forces extérieures, afin qu'elles ne tirent aucune vitalité et qu'il n'y ait pas du tout d'écran séparateur. C'est pourquoi il est écrit « entre Lui et les enfants d'Israël », et non « aux enfants d'Israël ».

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bechukosai/4/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak